

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
הפיקוח ליישום חוק זכויות התלמיד

יחידה חמישית – גזענות ודיעות קדומות במבט קולנועי

יום המאבק באנטישמיות ובגזענות

עבודה עם סרטים בהם יש ביטויים לנושא בדגש על חייהם של ילדים

מטרות

1. התלמידים ילמדו להתבונן בסרטים על ילדים מנקודת מבט של גזענות ודיעות קדומות.
2. התלמידים יבררו כיצד באות לידי ביטוי זכויות ילדים בסרטים על ילדים.

מהלך הפעילות

1. המורה תחלק את התלמידים לקבוצות צפייה. כל קבוצה תתבקש לצפות באחד הסרטים המומלצים בהמשך. התלמידים יוכלו להציע סרטים נוספים העוסקים בנושא היחידה בתיאום עם המורה.

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
הפיקוח ליישום חוק זכויות התלמיד

2. מטלת צפייה לתלמידים –

- א. כיצד תופעות הגזענות ו/או האנטישמיות באות לידי ביטוי בסרט בו אתם צופים?
- ב. כיצד ניתן להסביר תופעות אלו על פי עלילת הסרט?
- ג. קראו את אמנת זכויות הילד, והצביעו על זכויות הבאות לידי ביטוי בסרט – זכויות שמופרות ונפגעות או זכויות שמתממשות.

3. דיון כיתתי בעקבות הצפייה –

- א. כיצד מתוארות תופעות הגזענות והאנטישמיות בסרטים בהיבטים השונים – עלילה, דמויות, שפה, תלבושות, תיאור התקופה, פסקול.
- ב. כיצד תופעות אלו מוסברות בסרטים? התייחסו לתפיסות ולדבריהן של הדמויות השונות בכל הנוגע לביטויי גזענות או אנטישמיות.
- ג. אילו זכויות של ילדים באות לידי ביטוי בסרט – זכויות שמופרות ונפגעות או זכויות שמתממשות?
- ד. חיזרו למסקנות הדיונים הקודמים – מה ניתן ללמוד על הסרטים ועל המתואר בהם על פי מסקנות אלו?

4. שאלת סיכום – מה למדתם על גזענות ואנטישמיות במהלך השיעורים? כל תלמידה ותלמיד יתבקשו לכתוב סיכום אישי קצר.

רשימת סרטים מומלצת

"**הנער בפיז'מת הפסים**" – ברונו הוא בנו של מפקד אחד ממחנות הריכוז במלחמת העולם השנייה. הסיפור מסופר מנקודת מבטו כאשר אביו אוסר עליו להתיידד עם אחד הילדים היהודים מעברה השני של הגדר.

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
הפיקוח ליישום חוק זכויות התלמיד

"החיים יפים" – סיפורם של אב ובן, יהודים איטלקים, המגיעים לאחד ממחנות הריכוז במלחמת העולם השנייה. האב נחוש להגן על בנו מזוועות המלחמה, ומדמה את השהייה במחנה למשחק תחרותי נושא פרסים.

"בעל זבוב" – הסרט המבוסס על ספר עוסק בקבוצת נערים שנקלעת לאי בודד, בחיים שהם מנהלים על האי בהיעדר מבוגרים, במאבקי הכוח שמתנהלים על השליטה באי, ובנסיון הכושל לכונן באי חיים תרבותיים וחברה מוסרית ויעילה בגלל מאבקי כוח. הנערים מאבדים צלם אנוש ומדרדרים להתנהגות שבטית ובלתי מוסרית, שתוצאותיה הם מותם של שניים מהילדים.

"אירופה אירופה" – סיפורו של הנער שלמה פרל היהודי, אשר בורח עם משפחתו מגרמניה לפולין לפני מלחמת העולם השנייה. לאחר פלישת גרמניה לפולין הוא נפרד ממשפחתו ומוצא את עצמו מנסה לשרוד בבית יתומים. לאחר שהגרמנים תופסים את בית היתומים, כמה קצינים נאצים מחליטים לאמץ אותו והוא מסגל לעצמו זהות גרמנית וקורא לעצמו יופ. הוא מגיע לבית ספר של האס-אס בגרמניה ומנסה לשמור על זהותו היהודית בתוך חברה אנטישמית.

"הארי פוטר וחדר הסודות" – בספר השני בסדרת הספרים מתמודד הארי פוטר עם תופעות של אפליה ופגיעה בחבריו על רקע שנאה, אי קבלת שונות, גזענות והפליה בסיפור השזור בין שאר מעלליו ומעללי חבריו בבית הספר לקסמים בשנת הלימודים השנייה.

"האי ברחוב הציפורים" – עיבוד לספרו של אורי אורלב. סיפור הישרדותו של נער בן 11 בגטו פולני נטוש לאחר שכל היהודים נשלחו למחנות ריכוז. הנער, אלכס, מתייחס למצבו כאל הרפתקה מיוחדת מה שמאפשר לו להתמודד עם אינספור מכשולים ולהילחם על חייו בכל מחיר.